



3.7.2024

## Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lisärahoituksen valmisteluryhmä 2/2024

**Aika** ti 11.6.2024 klo 14.17–16.12

**Paikka** Valtiovarainministeriö, kokoushuone Tienhaara, Mariankatu 9, Helsinki sekä Teams-etäyhteys

### Läsnä

Noora Heinonen, finanssineuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö, pj  
Merja Salmi, lainsäädäntöneuvos, valtiovarainministeriö  
Virpi Vuorinen, budjettineuvos, valtiovarainministeriö  
Eeva Mäenpää, hallitusneuvos, valtiovarainministeriö  
Andreas Blanco Sequeiros, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö  
Eveliina Pöyhönen, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö, klo 15.55 asti  
Kirsi Ruuhonen, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö  
Jaana Määttä, johtava asiantuntija, sisäministeriö  
Minna Lahnalampi-Lahtinen, toimialajohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue  
Mikko Hokkanen, konsernipalvelujen toimialajohtaja, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue  
Heikki Pesonen, analyytiikkapäällikkö, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue  
Tiia Tuovinen, juristi, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue  
Marianne Juosila, strategiapäällikkö, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue  
Juri Matinheikki, johtava erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö  
Antti Väisänen, johtava erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö  
Hanna-Maija Perttola, projektiassistentti, valtiovarainministeriö  
Tiina Muinonen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö

### 1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.17. Hyväksyttiin ehdotus kokouksen asialistaksi.

### 2. Muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen kokousmuistio.

### 3. Lisärahoitushakemuksen erityiskysymysten käsittely

- a. Valvontaviranomaisten huomautukset ja niitä koskevat toimenpiteet

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen, jäljempänä VAKE, edustajat selostivat lisärahoitushakemuksen liitteen 2 keskeistä sisältöä. Lastensuojelun henkilöstömitoituksesta aluehallintovirasto, jäljempänä AVI, on 15.12.2023 antanut 700 000 euron uhkasakon. VAKEn on viimeistään 30.8.2024 toimitettava AVille selvitys

tilanteesta ja tehdyistä toimenpiteistä. AVI on lisäksi antanut VAKELLE sosiaalihuoltolain 49 a §:n laiminlyöntiä koskevan huomautuksen. Pelastustoimen osalta AVI on 12.1.2024 antanut VAKELLE määräyksen korjata pelastustoimen toimintavalmiusaikojen puutteet.

Koska lisärahoitusta koskevaa hakemusta ei ehditä käsittelemään eikä päätöstä antamaan ennen aiemmin mainittua AVILLE annettavaa selvitystä, puheenjohtaja tiedusteli, millainen selvitys VAKEN on tarkoitus antaa AVILLE. Puheenjohtajan kysymykseen VAKEN edustajat totesivat, että valvontaviranomaisten huomautuksia ei ole liitetty lisärahoitushakemuksen liitteeksi siksi, että lisärahoitusta haettaisiin nimenomaisesti valvontaviranomaisten esille nostamiin puutteisiin ja korjaustoimiin. VAKEN edustajien mukaan haetulla lisärahoituksella ei ole erityisesti tarkoitus korjata valvontaviranomaisten havaitsemia puutteita. VAKEN vastauksesta puheenjohtaja totesi, että ministeriössä liitteen 2 merkitys osana lisärahoitushakemusta oli tulkittu tarkoittavan juuri päinvastaista.

Puheenjohtajan kysymykseen siitä, paljonko lisäresursseja VAKE tarvitsisi, jotta lastensuojelun henkilöstömäärä olisi lain edellyttämällä tasolla, VAKEN edustajat eivät pystyneet kokouksessa antamaan vastausta. VAKEN edustajat pyysivät, että ns. sisältökysymykset toimitettaisiin VAKELLE kirjallisina, koska kokouksessa ei ollut paikalla lastensuojelun asiantuntijoita. Puheenjohtaja vahvisti VAKELLE kirjallisen lisätietopyynnön lähetettäväksi.

Pelastustoimen osalta todettiin, että VAKEN lainanottovaltuutta koskevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä on ollut sekä tarkastelussa että otettu huomioon lisärahoitushakemuksen liitteessä 2 selostetut pelastustoimea koskevat seikat. Tarkoituksena ei ole ottaa samoja seikkoja kahteen kertaan käsittelyyn. Yleishuomiona todettiin, että pelastustoimen toteutuneet kustannukset ovat pienemmät kuin myönnetty rahoitus.

VAKEN edustajat selostivat liitteen 2 osoittavan, että rahoitus ei ole riittävää ja että VAKEN tuottama palvelutaso ei ole riittävää. Alijäämästä huolimatta toiminta on VAKEN näkemyksen mukaan tehokasta.

Todettiin, että sekä sosiaalihuollon että pelastustoimen yksityiskohtiin paneudutaan elokuun teemakohtaisissa kokouksissa. Olennaista on tarkastelussa keskittyä vuoden 2024 tilanteeseen, erityisesti kysymyksiin: mitä toimenpiteitä rahoituksen riittävyyden turvaamiseksi ja alueen talouden tasapainottamiseksi on alueella tehty ja mitä ei vielä ole tehty, mikä lakisääteinen toiminta vaarantuu ilman lisärahoitusta ja millä tavoin. Sovittiin, että VAKELLE suunnatut lisäkysymykset ja tietotarpeet toimitetaan kirjallisesti viikon 24 aikana.

#### **4. Lisärahoitushakemuksen täydentävän aineiston esittely ja yleiskäsittely**

a-c. Lisärahoitushakemuksen 74 milj. euron tarpeen kohdistuminen, vuonna 2024 myönnetyn valtion rahoituksen kohdentaminen ja hakemuksen liitteen 5 tarkennukset

VAKEN edustajat selostivat kokousaineistoon päivitetyn lisärahoitushakemuksen liitteen 5 keskeistä sisältöä. Korostettiin, että VAKEN taloussuunnittelu poikkeaa valtionhallinnon taloussuunnittelusta siinä, että suunnittelua ei tehdä yhden budjettivuoden perusteella. Näin ollen 74 milj. euron lisärahoitustarve ei muodostu yksittäisestä vuodesta, vaan on kokonaisuus. VAKEN näkemyksen mukaan liitteessä esimerkkeinä todettuja leikkauksia ei voida toteuttaa käytännössä, koska lakisääteiset tehtävät on hoidettava. Ehdotetut säästötoimet kohdistuisivat terveydenhuollon perustason palveluihin. Säästöjen vaikutuksista voi tehdä

ainoastaan hyvin karkeita arvioita, koska säästöillä on systeemisiä vaikutuksia – ne kasvavat ja kertautuvat. VAKE katsoi, että se ei voi nykyisellä rahoituksella vastata lakisääteisiin velvoitteisiin.

Käydyssä keskustelussa todettiin, että VAKEn rahoituksen käytön ja riittävyyden sekä lisärahoitustarpeiden tarkastelu on edelleen hyvin yleisellä tasolla ja se on suunnattava yksityiskohtiin. Tarkastelun painopistettä tulee kohdentaa vuoteen 2024 ja sen loppuvuoteenkin, ei tuleviin vuosiin. VAKEn tulee perusteluissaan esittää etenkin, miksi palvelut vaarantuvat ja miksi valtion osoittama rahoitus ei riitä turvaamaan VAKEn määrittelemää palvelutasoa, missä palveluissa on ongelmia, miten tilannetta on tarkasteltu vuoden 2024 talousarviota valmisteltaessa, mitä toimia on jo tehty rahoituksen riittämiseksi, mihin rahoitus riittää, miten ja missä VAKE on määritellyt alueensa palvelutason sekä miten henkilöresurssit on kohdennettu. Korostettiin, että hyvinvointialueella on valta päättää alueensa palvelutasosta, jota työntekijät käytännön työssään toteuttavat. Valtiovarainministeriön edustajat totesivat, että hyvinvointialueen johto vastaa rahoituksen riittävydestä lakisääteisiin tehtäviin.

VAKEn kysymykseen siitä, millä perusteella tarkastelu lisärahoitushakemuksessa kohdentuu varainhoitovuoteen, valtiovarainministeriön edustajat totesivat, että hyvinvointialueen rahoituksesta annetussa laissa on säädetty rahoituksen määrätymisestä sekä siitä, missä tilanteessa ja millaisin edellytyksin oikeus lisärahoitukseen syntyy. Yleiskatteellisessa rahoituksessa ja sen joustoelementeissä on hyvinvointialueen rahoituksesta annetun lain mukaan aina kyse varainhoitovuodesta, koska ei ole edellytyksiä arvioida ilman faktatietoa muiden vuosien rahoitusta ja sen riittävyttä. VAKEn edustajat totesivat, että valtiovarainministeriön näkemys lisärahoitushakemuksen tarkastelun kohdentumisesta vuoteen 2024 on oikea.

## **5. Seuraavan kokouksen ajankohdasta ja käsiteltävistä aiheista päättäminen**

Puheenjohtaja totesi alkuun, että VAKEn toiveesta lisärahoitushakemuksen käsittely jatkuu alkuperäisestä kesäkuun suunnitelmasta poiketen vasta elokuussa 2024. Sovittiin, että teemakohtaiset käsitellyt toteutetaan seuraavasti:

- a. Viikko 32: hyvinvointialueiden rahoitusmalli
- b. Viikko 33: pelastustoimi
- c. Viikko 34: sosiaalihuolto, erit. lastensuojelu
- d. Viikko 35: terveydenhuolto, ml. HUS-kysymykset

Jatkotoimista sovittiin seuraavaa:

- puheenjohtaja toimittaa kyselyn sopivien kokousajankohtien löytämiseksi ja sen jälkeen tehdään kalenterivaraukset
- rahoitusmallia koskevassa kokouksessa käydään yleisesti läpi VAKEn lisärahoitushakemuksessa esittämiä näkökulmia ja perusteluja siitä, miksi sille osoitettu rahoitus on riittämätöntä. Puheenjohtaja painotti, että valmisteluryhmä ei kuitenkaan ole oikea taho pohtimaan rahoitusmallin uudistamistarpeita. Rahoitusmallia koskeva keskustelu fokusoidaan siten lähtökohtaisesti ainoastaan VAKEn koskevaan rahoitukseen.
- puheenjohtajalle ilmoitetaan etukäteen teemakokouksiin saapuvat asiantuntijat

- sosiaalihuollon teemasta järjestetään vähintään kaksi erillistä kokousta
- jatkotyöskentelyn tavoitteena on tuottaa riittävää faktatietoa päätösesitystä varten
- viikolla 24 toimitettavia lisäkysymyksiä koskevat selvitykset ja vastaukset toimitetaan kokousaineistoon mielellään viikkoa, mutta vähintään viisi päivää ennen asianomaista teemakohtaista kokousta.

## **6. Muut esille tulevat asiat**

Muita asioita ei ollut.

## **7. Kokouksen päättäminen**

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.12.